سرمني اوبنکي

ویناوال
محمد معصوم هوتک
۱۳۶۹ش

Ketabton.com
www.hotakonline.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښکي د هغه وياړلي، سرلوړي، مېړني او اتل قام (پښتانه) نامه ته اهداء کوم چي حماسو يې تل بيده اولسونه راويښ کړي، د محکومو اولسو په زړه کي يې د آزادۍ غوښتني روحيه راژوندۍ کړې او د استبداد او استعمار پخې ماڼۍ او وسپنيز دېوالونه يې ړنګ کړي دي - خو ده ته په پاداش کي کنډواله وطن او ګړوب کوروړ رسېدلئ دئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	مخ
لومړۍ خبري	5
لويه خدايه (ج)	6
ناورين	7
بيځايه توقع	8
عبرت	9
آښکلي کندهاره	10
ارذل المخلوقات	12
د سيد جمال الدين افغاني قبر ته	13
د اشنا ياد	14
زيړه تابلو	15
کريږي	16
ډوبه جاله	17
د ميني ترون	19
بې خونده اختر	20
حتمي برى	22
مرموزه ولوله	24
د سرنوشت شېبه	25
انجام	27
لبريزه کاسه	28
افتضاح	29
د پوليګون دښت	31
نه دي دي په ياد	33
څه پروا ده؟	35
د شهيدانو چوک يا رنځور کندهار	36
هيڅ مي باور نه و	38
ستړي خپه	40
کوثري څاڅکي	42
توبه يې تر بدترو	43

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

عنوان	مخ
د لمني روی	45
د زړه سوده	46
سپېڅلی احساس	47
د ازل کښلي	49
انسان	50
د کاڼي کرښې	52
پوخ نرخ	53
څه يې کوم	54
پاينات	55
د هستۍ شرط	55
جګه غاړه	55
رجا	56
آخر ولې؟	56
آ غم ځپلو !	56
واقعي مسؤل	57
پښتانه	58
بې مهره ساحل	59
ورکه هديره	60
خزان پسرلی	61
مهاجرت	63

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ خبري

په دې کوچنوټي مجموعه کې زما هغه اشعار راغونډ دي چې زیاتره برخه یې د ۱۳۲۲ش - ۱۳۲۸ش کلونو په دوران کې په کابل یا کندهار کې ویل سوي دي. دا کلونه له تأثیره ډک کلونه وه. په هیواد کې حوادث دومره تراژیک او خواشینوونکي وو چې د ډېر زمخت احساس خاوند یې لا هم ځوراوه. له بلې خوا زما ډېر تیروني دوستان او یاران را څخه لیري سوي او پر پردیو هیوادو یې د هجرت ترخې او اوږدې شپې تېرولې او زه په وطن کې تک تنها اوسېدلم. نه مې له چا سره وړ ووت او نه مې وینه ور سره ګډېده. مرګونه، خرابۍ، د حوادثو تاثر او د تنهایي حالت هغه عوامل وو چې زما د اتلسو کالو بیده شعري احساس یې را ویښ کړ. شعر زما د یوازیتوب ملګری سو او د زړه سوده. باید ووایم چې ما په ۱۳۴۴ش کال، هغه وخت چې په ښوونځی کې مې درس لووست، په شعر ویلو پیل وکړ. د کندهار په سرکاري اخبار (طلوع افغان) کې مې یو، نیم شعرونه چاپ هم سول. (وګورئ د ۱۳۴۴ش کال د حوت د درویشتمې نېټې ګڼه). خو نه پوهېږم چې ولې مې یو دم شعري دنیا ته شا سوه او پوره اتلس کاله مې بیا هیڅ و نه ویل.

طبیعي ده چې د دې شعرو د خپرېدو زمینه ما ته دننه په هیواد کې نه وه میسره. شعر به مې وکېښ، ځینو کسانو ته به مې ولووست او له ځانه سره به مې خوندي کړ. د څه مودې راهسې چې له هیواده لیري د هجرت شپې او ورځې تېروم، په دې فکر کې سوم چې خپلې خورې ورې پاڼې سره راغونډې او طبقه بندي کړم او دا دئ نن مې یوه برخه سره ترتیب کړه.

زه پر دې خبره معترف یم چې د دې مجموعې په شعرونو کې لازمه رنګیني نسته. دا به زما د خامۍ نتیجه وي. ځکه شعر پر فکري آمادګۍ او استعداد سربېره، مشق او ممارثت هم غواړي چې زه دا نیمګړتیا په ځان کې په پوره عمق سره احساسوم. وایي چې: "پیاز دي وي، په نیاز دي وي" په همدې خاطر تاسي د مجموعې لوستلو ته رابولم. زما په ګومان په یو ځل لوستلو ارزي.

محمد معصوم هوتک

یونیورسیټي روډ - ګلشن اقبال - کراچي

د میزان ۲۲مه، ۱۳۶۹ش = د اکتوبر ۱۴مه، ۱۹۹۰ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه خدایه !

خدایه ! عقل و ماغـــــــزه مي و خوږمنـــو ته دارو کړې
دا کمزورئ هډ و لېچ مـــي وخـــدمت و تـــه چمتـــو کـــړې
په اومړي تار پتلېس بدن مـــــــي ستا څه مړوچ غوښتئ
د هیواد د اورنۍ مینـــــي نفس را پکښي پــــــو کړې
د گناه ثورى مي سپک کړې د بدۍ قـــــــدرت را مه کړې
خوړین زړگی مي د نېکۍ په ټینگ سپېسي باندي رفو کړې
ړندې سترگي مـــي په نور د معرفت کـــــړې را روښانه
بصارت مي بصیرت کړې ټپه لار را ته چارسو کـــــــــړې
دا بیوزلي دا خوار ځواکي چـــي محتاج ستا د کـــرم دي
پر جابـــــــرو و سرکښو باندي خـــــدایه ته کابو کړې
فرعونان د زمانـــــــې چي د قدرت په نشـــــو مست دي
د خپل قهر و غضب په توپانـــــــي سیند کي لاهـــو کړې
کاهنان چي مــــــو د بخت د گرځېدو فالـــــــونه گوري
طلسم یې مات، کـــوډې باطلي، خام یې سحر و جادو کړې
چي به زموږ و ووړ بــــــــــورجل ته په کږو سترگو کاته کا
زما معصـوم آه پـــه پسې کړې (مازیگر یې کور جارو کړې)

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناورين

سخري دي، کرکنډي دي، غرگي دي او کودري دي
غرونه دي، لاښونه دي او لوړي و ژوري دي
دښت دئ، دامانه ده، توره دربه ده لار ورکه ده
ژرگي دي، اغزي دي او کروړي زوروري دي
دوبی دئ، اهار دئ، مځکه سره وربانده شپه مو ده
اور دئ، سري لمبې دي، سرې سکروټې دي بخري دي
یخ دئ، بدن لخ دئ، وچ هډونه سره لوېي ده
ژمی دئ، باران دئ یا د واوري سپین څپري دي
تگ دئ، حرکت دئ، گرداونه دي، څرخونه دي
کږي دي باريږي د هر چا پر ځټ تَوري دي
وېر دئ و ناورين دئ و افسون دئ و ژړاوي دي
نه دي پر کراره که ځوانان دي که سپین ږيري دي
څنگ ته يې غيرت دئ، حميت دئ، سرښندنه ده
خاوره ده هيواد دئ، د ساتني يې خبري دي
سر دئ، ککرۍ دي، اندامونه دي، لاښونه دي
ميندي پر را ټولي پر شکولي يې غومبري دي
شخول دئ، کړکچو دئ، سره غوغا ده، توري کرږي دي
پاته نازولي پر ميدان دي يو وزري دي
منځ کي يې حساس معصوم ولاړ په اند ښښنو کي ډوب
شعر يې دئ، قلم يې دئ د غم سوي سندري دي

کابل - ۱۳۶۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېځایه توقع

دوی مستي را ښخه غــواړي په شعـــــرو و په بیتو کي
ما کلونه دي تېر کړي پــه غمـــــو په اند ښنـــو کي
وایـــي پاخـــه ونځېـــږه، رنـــدانـــه لاره درواخله
ځو به خورېږ د زړګـــي وینــي د شرابــو په جامــو کي
ځو به ســـــر پر زنګانه یــې تحیـــر بـــه دي وي رشه
ځو به ناست یې بـــې مـونسه بې غمخوره په حجرو کي
راسه راسه بـــزم تـود دئ عیش و نوش شعار د ورځي
خوښ خوښ ګرځــه، غـورځـه پرځـه په ګډا په اتنو کي
خو:
زه به څرنګه هـــوس کړم چي مي ورور په وینـو لامبي
زه به څرنګه مستي کړم چي ماتــــم وي په کورو کــي
زه به څرنګه خندا کړم چـــي یاران پـه وینــــو ژاړي
زه به څرنګه خوښي کـــړم چي اولس ډوب وي غمو کي
زما دي زهـــــر و زقـوم ســـي کتلمي و نعمتونـه
چي مي څنګ ته بوري وراري وي له لـوږي په نارو کــي
چي اشنا په شوا خون وي، هډ یې مات زړه یې محزون وي
تو لعنت دي زما پر پت سي، کـــه به غورځم په ښارو کي
پرېږدئ پرېږدئ معصوم پرېږدئ تاسي هسي و دی داسي
بورا خوښه وي پر ګلـو، پتنګ خوښ وي په لمبــــو کي

کابل - ۱۳۲۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبرت

د هلکـــــو په شان ناست دي جوړوي لـــه خاورو باغ
په اوبـــو بـــه چا ليدلئ وي بل ســـــوئ يو څراغ
د مېـــړه به قول، قـــول، ژبه، ژبـــه، هوډ بـــې هوډ و
بور دي مات سه بې غيرته! لوی سړی وايــــــې دروا غ
ها چي لافي يې د عشق کړې، تاسي وينئ چي نن څه کړي
پر مرداره باندي جنگ دئ، تـــور يې مخ لکـــه د زاغ
خدايه نه دي وای هست کړئ، يا دي نـــه وای پوهـــولئ
يا په دواړو ستر گو ړوند وای، راته يـــو وای دښت و راغ
ابتلا ده راتـــه پېښه، لـــوی ميدان د امتـــحان دئ
بُرد و باخت يې معلوم نه دي، ستر گي سرې زړگی مي داغ
يا خو زما ماغـــزه خراب دي، يا لـــه دە څخه لار ورکه
يا بـــه بل مکر تـــر منځ وي، زموږ به نه رســـي دماغ
اې معصـــومه پرېشاني دي پيالمه د خوښی بـــــوله
تور سکاره دي ما ليدلي، سرې سکروتـــــي پر اوجاغ

کابل - ۱۳۲۳ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ ښکلې کندهاره

درواري ســـم، درواري ســـم آزمونږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشـــــرفه د ښـــارونو، آ نامــــداره آ تاجـــداره !

++++

ستـــــا په خاوره کي اکسيــــرو، د ړندو سترګو توتيا وه
ستـــــا اوبه آب حيــات وې، هر يو ښاخکی دي شفــا وه
هـــــره پاڼه دي زرپــانه، هــــره ترخــه کېميا بوټــی
هـــــره تيـــږه دي عقيق وه، هــــره پرښــه دي خـــارا وه
هـــــر فاتح د ملتونو، په ګـــــونډو ستـــــا و همت ته
هـــــر غاصب د ثـــروتونو، تا ته پړ، ماتي پخـــــوا وه
تا روزلي اتـــــلان وه، تا روزلـــــي شنـــــه زمريـــان وه
هنګـــــامه د فضيلت دي، خپـــره سوې شا و خـــــوا وه
چا د وېـــر ماتمکده کـــړې؟ چا په وينـــــو اغشته کړې؟
چـــــا د خاورو کنډواله کړې؟ چـــا دي ژوند کړئ ناکراره
درواري ســـم، درواري ســـم آزمونږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشـــــرفه د ښـــارونو، آ نامــــداره آ تاجـــداره !

++++

د ميـــــرويس مېنه ده ړنـــــګه، د احمد کورتش خالي دئ
حجــــــرې د فضل تـــوري، ظلمت بانـــدي طـــاري دئ
د قيطـــــول ځوکه چي سپــــــرو، د نادر د سپـــــرو مخ ته
په ګوليو ربښــــکي ربښـــــکي، رود د وينو تري جـــاري دئ
د مانجـــــي جرګې دي څه سوې، کوکـــران ولي خاموش دئ
د ښېر سرخ فيصلي ماتــــي، پر زړګي مـــي داغ کـــاري دئ
ها مــــانۍ د نارنج څـــــه سوه؟ ها محفـــل د ادب چيـــري؟
تغـــــر تول محضر سپېـــــــره هم د فاضل کنـــدهاري[1] دئ
دا شـــــامت د کـــوم اسي و، دا تنـــدی د کوم ترېنګلــــي
چي سمسور و شنـــه باغونه دي ســـول ډک له خنډ و خـــاره

---

[1] د علامه عبدالحی حبيبي مريني ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درواري ســـم، درواري ســــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشــــــرفه د ښــــارونو، آ نامـــــداره آ تاجـــــداره !

++++

ستــــــا مانۍ و ستـــــا قصرونه، ستا وياړلي عظمتونه
ستــــــا ډېنتونه ستـــــا رغونه، له ميوو څه ډک باغونه
ستــــــا جادې ستا سړکونه، ستـــــا کوڅې ستا فصيلونه
ستــــــا قريې ستا محلونه، لـــــويې لارې او واټــــــونه
ستــــــا ځوانان و ستا مېړونه، لــــه غيرته ډک يې زړونـــه
ستــــــا مشران کلک يې هډونه، لــــه هيبته ډک ږغـــونه
ستــــــا قومونه اولسونه، ستـــــا له وياړه ډک نســـلونه
د نا اهلو په لاس ورک ســـول، مات او ګوډ شـــل يې هډونه
تـــــه د چا دسترګو خاروې، چې نظـــــر يې ستا هستي کړه
خدای دې ټپ په سترګو ړوند کړي، مور دې بوره سي خور وراره
درواري ســـم، درواري ســــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشــــــرفه د ښــــارونو، آ نامـــــداره آ تاجـــــداره !

++++

آ نيــازمنـو آ غمخــورو آ سپيـــن ږيـــرو آ ځـــوانــانـــو !
آ غښتــلـــو مېـــړنيـــو آ دوستـــانـــو عـــزيـــزانـــو !
آ دننــــګ و غيــــرت نسله، د بابا د کـــــور وارثـــو
لـــــه دې کور څخه اور مــــړ کړئ، د زړه سرو آ زلميانو !
نازولـــــو تې ناز ورکـــــړئ، کړېــــدلي دلاســـــا کړئ
د ډښمـــــن کور يـــــې خراب کئ، آ د رزم اتــــــلانو !
د کــــــونډيانو غـــم يې وخورئ، يتيمانو تې ډاډ ورکړئ
دا نغـــــرى به بيرته جوړ ســـــي، په همت د باتـــــورانو
هـــلئ هـــلئ ژرسئ ژر سئ، دا کــــورګى بيرتـه ودان کړئ
عـظمت يـــې اعاده کــــړئ، ور روښـــانه يـې کئ لاره
درواري ســـم، درواري ســــم آزموږ ښکلـــــي کندهاره
آ اشــــــرفه د ښــــارونو، آ نامـــــداره آ تاجـــــداره !

ده خواجه - کندهار - ۱۳۷۴ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارذل المخلوقات

په وراني کي قهرمان دئ — په عمران کي دئ ناسيال
د دنيا خوبي په ده کښي — په خروار کي يو مثقال
و پيسو ته يې نينګلي — ډکوي خورجين جوال
نړوی يې سوځوي يې — تمدن د هزار سال
لاس يې سور په وينو لژند — کړي د سولي استدلال
د همنوع وينو ته تږی — وي په مرګ باندي خوشحال
د خپل ورور په وينو لامبي — دا يې حال دا يې احوال
نه يې زړه سوړ سو په ژوبله — نه يې وېره له وبال
نه سړه سوځي پر کونډو — نه پر آل نې پر عيال
که بې وسه او ذليل و — بې غيرت وي غوړه مال
د ناکس په پښو کي پروت وي — چاپلوسي يې بې مثال
د قدرت پر خره چي سپور سو — نو فرعون دی يا دجال
نه يې خپل ماضي په ياد وي — نه يې ډار له استقبال
نه مسلک نه يې ايمان وي — نه يې شرم په اعمال
هی ! افسوس د انسان نوم دئ — چي انسان وي پرې پايمال

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سید جمال الدین افغاني قبر ته

په کانون کـــي د پوهنـــي، یــوه دنګه مقبـــره ده
د افغـــــان د تاریخ پاڼــه، هدیره د علامـــــه ده
یا، خطا سومـــه غلط ســوم، هدیره خو وي د مړو
علامه نه مـــري ژوندی وي، دا د تیـــږي نوشته ده
دا محضـــر د ها سیـــد دئ، چي فیضوني رسېدلي
که لنـدن و که پاریس،مصـر و ایـران که ترکیـه ده
آسیده! آپښتـــــــــونه! ستا یادونه به همېش وي
ستا پیغـــــام د اولسونو، د راتلونکي برنامه ده
ستا په ګوتو هره کرښه، یـو کتاب د معـــــرفت دئ
ستا د خولې هره خبـــــره، نن یې ګورو وجیزه ده
ته حامي وې د ببـــــوزلـــو، ته ناجي د ملتـــو وې
و خپل کور نه دي نظر دئ، چي پر سر یې څه جګړه ده
اهریمن سترګي ســـرې کړې، نړوي یې سوځوي یې
د کونړ له سینده جوړه، د سرو وینـــــــو نربده ده
کندهار ټوله ګړوب سوئ، د هیلمند د وینو بوی ځي
د پنجشیـــــــــــر هره ډبره مو په وینو تکه سره ده
د هرات و منارو ته، د سرو وینــــــــو زیني جوړې
طالبان ټوله سیاه پوش دي کنډواله یې مدرســـــه ده
د سرکښو طاغوتیانو په لاس ستا کورګی خراب سو
هره پـولـــه د وطن دي، د شهیـــــدو هدیـــره ده
د وطن ملالــــــه پېغله، د واده پــــــر تخت شهیده
سینګار سوې کفن پوشه، ته به وایـــې چي بیده ده
د وطن ځوانان دي ټوله، د ایثار پر مورچل ناست دي
سرښندنې په سیالۍ دي جوړه کړې هنګامـــــــه ده
خو ستا روح دي تل آرام وي، اطمنان به دومره درکړم
پر جابـــرو باندي هـــــر ځای، د زلمیــــو غلبه ده

کابل - ۱۳۶۴ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشنا یاد[2]

زړګیه ! په لیمـــو دي، ځان سوځلـــئ دئ که نه
په غم کي د اشنـــا دي، کړولـــــئ دئ که نه
د حسن پـــه بازار کي دي یوسف ګدایي ګرکړ
تا کله پـه آینه کـــــي ځان کتلـــئ دئ که نه
د ټک دانـــه راوختل په کومي د شاعـــر کي
طبیبه تا ناسور داسي لیـــــــدلئ دئ که نه
د ګل پر ځای اغزی سو د ګلاب پر ځای زقوم دئ
پېچک پـــــر چنبېلي راخــرخېدلئ دئ که نه
صیاده ! پرون ټـــول بلبلان ولاړل ستا لـه وهمه
تا بیا نن د تـــزویر دام غـــوړولئ دئ کـــــه نه
له ګله لطافت ولاړ او له جامــــــه مستي ولاړه
له کومه چي (بارو) په سفـــــر تللئ دئ که نه
د شپې ژړا دي زېری د وصال ګڼه معصـــــومه
شبنم دي پر ګلاب سهار لیـــــدلئ دئ که نه

کابل - ۱۳۶۵ش

---

[2] د ۱۳۶۵ش کال د کوچني اختر ورځي وې. د کابل ښار په یو کور کي د (خانونده های نو به قدرت رسیده) ځو تنه راغونډ وو او د ساز و سرود محفل یې جوړ کړئ و. زه د یوه بېګانه بندي د خلاصون له پاره لالهانده ګرځېدلم. یو چا د دغه کور پته راکړه او د عریضې وړاندي کولو له پاره یې همدا موقع مناسبه وبلل. کور ته ورغلم. سندرغاړي زما د خالپوځو د ملګري (جهاني) یو شعر په ډېر حزین مقام وایه. ما سمدلاسه د خپل اشنا په یاد، د ده د شعر په اقتفاء پورتنی نظم په حافظه کي ووایه. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیږه تابلو

څوک په فکر د خپل سر دي، چا ته غم دي اولادونه
چاته خپله هستي اور سوه، پکښې بايلودل سرونه
څوک په فکر د ثروت دي، ټولوي يې غونډوي يې
تر مسلک ورته تېرېږي، پکښې ږدي خپل ايمانونه
څوک د خپل مقام پاينت ته، ناروا وي روا بولي
نصب العين يې بس همدا وي: زما دي عيش وي عشرتونه
څوک د تېرجا و جلال په تمه ناست انتظار باسي
وکسات و انتقام ته جوړوي اوږده پلانونه
ځينو لار ده ورکه کړې، بې هدفه رهي سوي
نن شپه دلته سبا هلته، نامعلوم لور ته مزلونه
چا بوړی دی راسته کړی، ډزهار دئ ټکهار دئ
د خورلنو په مرگ ويارې، تاووی ورته برېتونه
چا د حق تر بيرغ لاندي، څه نادودي هم و نه کړې
که دا ټولي درته ليکم، ترې به جوړ سي کتابونه
څوک حيران و اوتر ناست دي، د زمان و تماشو ته
سترگي هيبني راختلي، په شپو شپو وهي چورتونه
نه يې عقل په رسېږي، نه يې فکر ملگری کا
د ماشوم په شان اخيستی، گرداورد يې خوري څرخونه
څوک بيا خوښ په خريړي دي، د عمرو ارمان يې وخوت
ښرموښ څه غواړي له خدايه! باد، سېلۍ او بارانونه
يو منصف و يو مصلح و يو غمخور و زړه سواند نسته
چې د چا پر سر لاس تېر کړي، د چا مات کړي ورمېږونه
دا ټونگونه د دښمن دي، که نه خپل خو داسي نه کړي
دا چي ورانه مو بازي ده، بېگانه پکښې لاسونه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريږي

مينـــه راتـــه اور ده، په سوځېـــــږمه کړېـــږمه
ژونـــد راته زنـــدان دئ، زهيـــرېږمه ځـــورېږمه
ما ويله سرې لمبـــــــې يوازې زما پر سر دي بل
هر لور ته چـــــې ولاړ سمه په پوړندو کې خېژمه
گوره زمانې ته څه نخرې کوې، څه لوبې کـــــړې
کله ورته شين د ژړا ولاړ سم، گاه خنــــــدېږمه
مکر د عالم مي کله داسې لېــــــونی کړې چې:
مخ مي سې پر بوښو، کـــــريږې پيل کړمه ژړېږمه
رډ رډ ورته گـــــــورې پر لمن باندې لمبې څرخې
نور خلک ړانــــده دي او که زه نه په پوهېـــــږمه
لاس واخله ناتـــرسه، څه کانې وې چې دې ونه کړې
ستا حيـــــا که نسته، آخر زه بلا شرمېـــــــږمه
خپل باريک احساس و حساس مغز ته چې وگـورم
آفـــــرين پر ما! چې لا ژوندی يـــم ټپرېــــــږمه
شعـــر مشغولا ده، که نه زه و شاعـــــري چيري؟
څه نسبت زما و د قلـــــم، خوشي ويېـــــــــږمه
ښې شپې د ژوند مي په ناورين په شواخون کې دي
ځکه زه معصوم چې شپــــــــه تيرېږي لا ننېـــږمه

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه جاله

مکر شعار د زمان، ټگی مضمون د دوران
درواغ خاصه د مَړو، فرېب خصلت د انسان
د واعظ ځاى نیولئ، دئ اهریمن و شیطان
د ظلماتو پردې، پوښلئ مخ د اسمان
چپه غوبل دئ روان، جاله چپه کړه توپان
اوبو اخستي کوچنیان، آه و ناله د افغان
سراسر عمر هجران، یم د وصال په ارمان
د زړه په وینو گذران، گوره چي څنگه به سي؟

++++

څوک له نېستیه فرار، له ژونده سوله بېزار
څوک له مستیه جرار، هستي یې من و خروار
څوک د بمبارد له بیري، منډي سرونه په غار
څوک د چپاو له وهمه، کاږي د مرگ انتظار
چاته ښارونه اور سول، مخ پر صحرا خوار و زار
و چا ته کلی دوږخ، سیده را دروميي پر ښار
څوک د جگړې پر ډگر، ځوانیمرگی ته تیار
سول قرباني و نثار، گوره ! چي څنگه به سي ؟

++++

ارام په کور کي وي ناست، یواري شخول سي ژړا
کور ته هاوان ولوېدئ، کورنۍ سوله تباه
دا غم لا نه وي تمام، بیا چوکچوکه سي غوغا
پر پلاني متان پټاو سو، کوچنیان یې سول نیمه خوا
ناڅاپه بیا سي ناره، لاندي تر ټانک سو بابا
لنگ و لاښ پروت پر سړک، ریچي ریچي یې سوه ملا
دربی درزی د توپو، د سرو گولیو برېښنا
د ټولو غوږ په هوا، گوره ! چي څنگه به سي ؟

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکني وړونـــــــه اخته، يو د بل کـــور يې کړ چور
دښمن نوکان جنگـــــوي، ورتـــــــه ولاړ په غرور
خوارېږ ياران د کلـــــو، چي گــــــډ يې غم و سرور
يو د بل وينو ته ناست، غــــــوښي شکوي په امبور
ټپ چي پر بدو واوړي، ور څخــه جوړ سي ناســـور
علاج يې سخت و مشکل، د ناروغ ژوند پــه ضـرور
د کلاوې ســـر دئ ورک، تللئ له ستـــــرگو څه نور
راباندي خاندي تـــربور، گوره ! چي ځنـــگه به سي ؟

++++

زما احســـــــاس و ماتم، زما اندازه و والــــــم
زما برداشت و فکـــــــر، زما ســــوې مينه و غم
زما صداقت و رشتيـــــا، ځــاى پکښي نسته د چم
زما سپېڅلــــــې دنيـــااو دا چمبـــازه عالــَـم
نې تحمل راســـــــره، نه يـــې طاقت نه يې زغم
نه ښکاره کيـــږي خلکـــــو ، ورته عاجـز دئ قلــم
کوټلي وينـــــې د زړه، راځي تر خــــوله و ترنـم
گرېوان مي لوند دئ په نم، گوره ! چي ځنگه به سي ؟

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې ترون

و يوې نغمې ته ناخــــې باده نوش زاهـــــدان دواړه
د يوه هدف و لــــــور ته ځي هنـــدو مسلمان دواړه
اور د مينې چې پر بل سي يــو د سترګو رپ کافي دئ
چې مکوټ سي پکښې ټــوله دا دنيا ها جهان دواړه
ازموينه د عشق ګــــرانه احتياط ډېر ورلـــره بويه
ډېرو اينښئ پر دې لاره دئ خپــل ديــن و ايمان دواړه
ملامت نه يمه خلکــــــو خپله مينه راته اور ســــوه
خير که ليرې رانه ګرزي بېګانه و خپلــــــوان دواړه
که هر څو يــــم بخت کړلئ منتظر يـــم ستا و لور ته
د باران اوبـــــو ته تږي وي اغــــزي و ګلان دواړه
تا پرون کړې د زهد لافې نن ملنګ د ميخانـــې سوې
مخ دې تور پزه دې پرې کړه پرېږده وعظ و بيان دواړه
مينوشي د تقوا نخښه پايکوبـــــې د قبول شرط دئ
د کوثر پـــر څاه اوبيـــږي دوږخيـــان جنتيـــان دواړه
که د مينې ترون نه وای د معصوم په حســاس زړه کې
لا د مخه بې سوځلې وای قلــــــــم و جزدان دواړه

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې خونده اختر

څه له شنـــــوخته ډک اختر دئ
ني مزې سته نــــــې خوندونه
څه بې خـــــونده شپې و ورځې
څه له گرومه ډک وختــــــونه
نه مستي ستـــــــه د زلميانو
نه خوښـــــې سته نه سازونه
نه سرخي سته د نکريځـــــــو
تش لړلــــــې مو لاســــونه

++++

زما ياديــــږي زما ارمان دئ
کندهار ښــــــه اختـــــرونه
ښــــې لونگۍ، ښه لباسونه
نورانـــــې، ښکلــې مخــونه
د عيدگاه ماجت لمونځـــــونه
تکبيـــــــرونه، دورودونـــــه
د ســــــرېيو سپلابـــــــونه
په لکــــــونو اولســــــــونه
زما ياديږي زما ارمـــــان دئ
لـــــــوی دالان[3] او مجلسونه
ها درانه درانه سپين ږيــــري
ها لـه مهـــــــره څه ډک زړونه
ها د ميني ستړې مه ســــــې
ها د غيــــــــږې روغبړونه
دا اسمان دی بـــــــدل سوئ؟
که اليش غرونه رغـــــــونه؟
که دا مځــــــــکه هغه نه ده؟

[3] لوی دالان په کندهار کي د ملا گلداد په کوڅه کي د حاجي محمد اکبر هوتک په کور کي دي. زموږ د کورنۍ لوی و کوچني به په غم و ښادي او اخترو کي په دغه دالان کي راغونډ يدل. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

که بدل دي دا دښتــــــــــونه؟
ولي دومــــــــره بې نوري ده؟
ولي دومره ډېر غمـــــــــونه؟
ولي دومره افسون پروت دئ؟
ولي نستـــــه خوشال زړونه؟

++++

نو به ولي خوشالــــــــي وي؟
نو بــــــه ولــي وي سـروزونه؟
په زرو ککـرۍ رغـــــــــــړي
جوړ لــــــــه وينو څه رودونه
په زرو مينــدي ســـوې بوري
پر زړګـــــــــي د زوی غمونه
په سوو ناوي ســـــــر تـوري
ويــــــــــي نه کښل ارمانونه
په لکو عالــــــــم فرار سول
څنــــــــي پاته سول کورونه
په ســـــــــوو کلي چپه سول
تور ولاړ دي لــــــوی ښارونه
په زرو ځــــوانان نېستي سول
ورک يــې مړي و لاښـــــــونه
سمــه غر تېول هديـــــره سوه
څو چي ګــــــورې، دي قبرونه

++++

خدايه ! خلاص دغه اولس کړې
پر ارامه يې کــــــــــړې زړونه
خدايه ! مــخ تور د پـردو کړې
خدايه ! بس کړې دا مرګـــونه
خدايه ! ټينګ را اتفاق کـــړې
د دښمن شنــــــډ کړې پلانونه

(آمين)

کابل - د کوچني اختر شپه - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتمي برى

آزما غيرتي و تاريخـــــــــــي قامه !
آزما پښتنـــــــــــي و افغاني قامه !
آد ننگ ټوټو آد ميرويس بچـــــو !
آد احمـــــدشاه ابدالــــــــي قامه !
نن که دي پـــــه خوا اوړده مزلونه دي
يا پـــــر تا حرام خـــواړه خوبونه دي
خوار نېستمن که ناست دي اولادونه دي
پاته يې ښوونځـي و مکتبـــــــونه دي
ښارې دي پرتې مځکي باغـــــونه دي
ژوند دي ســـــرگردانه احتياجونه دي
يا دي پـــــــر پردو تــــړو کمپونه دي
ستا پر ســـــــــروان تجـــارتونه دي
يا که کنډوالــــــــې دي نن کورونه دي
خير دئ، که جگړه ده که جنگـــونه دي
آزما تاريخـــــي و غيــــــرتي قامه !
آزما پښتنـــــي و افغانـــــي قامـه !
خامخا تېــــــريږي دا ترخـــې ورځي
پای ته بـه رسېـــــــږي دا اوږدې ورځي
بيا به دي هيـواد وي، اولســـــونه وي
مات به دي دښمـن تور بې مخونــه وي
بيا به هنگامــه ستا د بريـــــــــو وي
بيا به غـــــوړي ځونـــــي اتڼونـه وي
غرونه به مـو پټ په سپينـــو واورو وي
ډک به په غاټـول ټوله دښتـــــــونه وي
سوړ ژمی به تېــــروي، پسرلی به وي
هره خـــوا به وږم وي، گلــــــونه وي
بيا به د اوښانـــو کتارونـــــــــه وي
پلني به کــــــــږدی بل به اورونه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېځي به راغښتـــــــــي ابادۍ ته وي
بيا به همکاري وي اشـــــــــرونه وي
بيا به د غښتلو جرګــې جوړي ســــــي
نخښبــــه به په وينو ترونـــــــــونه وي
بيا به شملي نېغي د زلميـــــــــــو وي
بيا به يـــــــې د خيال کاږه برېتونه وي
رشک به دښمنـــــــان ستا په بريو وړي
بيا به راژوندي تېر عظمتـــــــــونه وي
ښادي به ارواوي د نيکــــونو ســـي
خوښ به په قبـــرو کي مو پلرونه ســي
آزما تاريخـــــــي و غيرتــــي قامه !
آزما پښتنـــــــي و افغانـــــي قامه !
خامخا راتلونکـــــي دا وختـــونه دي
ما معصوم ليدلــــــــي دا خوبونه دي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرموزه ولوله

نن مي بیا ولي خامـــوش فکر ژوندی سو
په ورو ورو یــون مي بیا ولـي ګرندی سو
یو مــرمــوزه ولــوله ده کشــوي مــي
یو سرکښ احساس مي بیا د پښې اغزی سو
ما تــوبــه وه د نصــوح ورځخه کښلـي
د تقدیر په حکــــم بیا عشق باښېری سو
و میدان تــه د جدال چــي ور حاضر سوم
سقراط د خطابــــي پر وخت تــوری سو
خو زما برخـــه له ازلـــه وه لـــړ کمه
حسادت د زمانــي پر ســــرباری سو
نن رنځـــور یم د کلو ، پر ږدنو پروت یم
هډو پوست یــــمه طبیب راځه پردی سو
له دنیا و ما فیها څخـــه پرهېز ســـوم
تـــول جهان راته د زهـــرو کټوری سو
زمانه ده بـــي تمیزه بـــي انصافــــه
چي جانان چینی د خاورو کنډولی ســـو
په سپین مخ و جګـــه غاړه به ولاړ یـــم
که یو وخت د تورو سپین تر منځ سپینی سو
یو خوا مینه د هیواد بل لور هجــــران دی
په دا منځ کي بي معصوم خوار راګردی ســو

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرنوښت شيبه

د پامیـــــــر له لوړو څوکـــو د بابا له سر درو
د آمو له مسته روده، د هیلمنـــــــد سیند له څپو
د پنجشیـــــــر له کوهستانه، له کونړه له خیبره
د بامیان له هسکي مېني، د پکتیـــا له لوړو غرو
د میرویس، احمد له قبره د روښـــان پیر له ټاټوبي
د کابل له شـــا و خوانـه، د هرات لـــه منـــارو
هاتفـــي ږغونه کیږي، اسمانـــي کرږي دي پورته
آ پښتـــونه ! آافغـــانـــــه ! وطن ساته له پردو
دا د هغــــــه قام ټاټوبی، دا د هغه اولس خاوره
چي زمـــری یې لـــه هیبته څه لړزیږي د ځنګلـــو
دا د هغه بابا کـــــور دئ، د هغې توري بورجل دئ
چي ساتلئ یې په ګـــډه ننګ و پت د پښتنـــــو
دا انګړ د هغـــې ناوي د غـــه تخت د هغې ښکلي
بدرګه چي یې ډولـــــــی وه د توپک په ګوزارو
دا هغه توپاني مېنـــــه چي چنګېز یې سلامي کړ
د ګرګین غاښوني مات کړل خـــوله یې ډکه له ایرو
د نادر لیچي یې غوڅي و مغول ته یې ملک اور کـړ
د فرنګ فاتح لښکر یې، په همت کړ پر ګونـــــډو
له برنسه څه درس واخلئ، مکناټن هم در پـه یاد کئ
د برایډن کیســــه مو نه ده، اوربدلـــــې له پلرو ؟
عظمتـــــــونه ورته پاتـــه له بابا څه په میراث دي
د غیرت درس دئ ورکړئ، مور په غېږ کي په شیدو
اوس هم هغه پښتانه دي، هم هغه تـــوریالی قام دئ
اوس هم هغه قدرت پروت دئ، په موټو کـــي د زلمو
د هم هغه پلار اولاد دئ، د هم هغــــــه نیکه نسل
پر هغو درو لوی ســـوئ، چي دوږخ و د دښنـــــو
هم هغه نېغي شملې دي، هم هغــــــه کاږه بریتونه
هم هغه دود و دستور دئ، هم هغه ټینګه پښتـــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه د خيال توپک دئ، هم هغـــــه وسله گېنه ده
هم هغه د ننگ مــــــورچـــــل دئ، بنی ډ که له نينو
د هم هغي ادې غيـــــږ ده، هم هغه ماشوم لوی سوئ
د غيرت و ننگ داستان يې، د زانگو للـــــو للـــــو
نن جگړه د سرنوشت ده، نن شپېه د هست و نېست ده
فيصله يـــــــې ده په توره، په توپک و په تـــــوپو
په جرگو مرکو نه سي، زور د تـــــوري ورښکاره کړه
د خوشحال بابا وصيت دئ، باندي تنـــگه کړه اورشو
ډېره سختـــــه ازموينــــــه پر دې قام ده نن راغلــــې
ډېري سختـــي شپې و ورځي دي تېــــــريږي پر مړو
که مو لـــږ څه لتــــي وکړه، شـــرم و پيټ به وي راپاته
د بابا رېـــــره به کل ســــــي د نامــــــــــردو په چړو
دورمئ درومئ پر مخ درومئ، تر شا مه گـورئ زلميو
د بري پاڼه مـــــــــــو ثبت ده، د نـــــړۍ پـر تاريخـو

کابل – ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجام

نه ملنګ د زیارتو سوم نه په مینه کې مجنون
نه پر سد نه لیونی سوم نه چادي نه افلاتون
نه مې ښه ورځ ده لیدلې نه آرام نه آسوده سوم
نه مي سوده د زړه کیږي شپه و ورځ یم ځګرخون
نه په فکر د اولاد یم نې د کور په غم ویشتلئ
نه د ځان نه د جهان سوم عجایب شاني ژوندون
نه پر لوړ ځم نه پر ځوړه نه پر ښی ځم او نه کیڼ ته
پر لمن مې میخ وهلی دایمي یم پر سکون
نه قادر یم پر خبرو نه مي وس د چوپېدو سته
نه مختار یم نه مجبور یم څه کانې دي د جنون
نه د سیاله سره سیال سوم نه له غیرو سره غیر
نه مي خپل آن دی منلی نه قانع سوم په مضمون
په خپلوي کي بیګانه یم په پردیو کي آشنا سوم
له اغیارو سره دوست سوم له دوستانو مې بېلتون
نه د سر سوم نه د پای سوم نه د لر یم نه د بر یم
تر آغاز مې انجام مخ ته سر چپه ګرزي ګردون
نه روا نه ناروا سته په مذهب کې د رندانو
تقدس د دود دستور کړمه سرکښه له قانون
نه په سپینو ورګډېږم نه د تورو یم ملګری
یو معصوم شاني موجود یم پاک سپېڅلی و پښتون

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

لبریزه کاسه

لا تر څو بــه دي پر بــدو ، څپڅـــي د رغـــوړوم
لا تر څــو بــه تجاهل کړم، ځان بــه نه پــه پوهوم
توپاني ميني مجبور کړم، فريادي چيغي مي وکړې
سېلابي اوښکي مي توی کړې، غمجن زړه په سړوم
لباسي دنيا په تنگ کړم، مصنوعي خندا مي نـه زده
د ژړا پــــر ځای د زړه کوټلــي وينــي تــويــوم
طاعوني رنځ دی راپوري، د عـلاج واری يې تېر دئ
چي طبيب خبله رنځور وي، نـــور به څه گيــلـه کوم
نفساني خـــوا ده غالبه، روحانـــي ترون دئ پاتـــه
نورانـــي ډېوه خاموشه، پـــر تيارو شپـــي تېـــروم
ايمانـــي جذبه پـــه کار ده، وجدانـــي عمل لازم دئ
شيطـانـــي کـه وه کارونه، زړې په ســـر اور لگــوم
فرعوني نشي کړئ ماتي، طاغوتي پلانونه شنډ کړئ
بله لار نستــه زلميو ، خپلـــي غاړي خلاصـــوم
فرهادي تېشــه راواخلئ، پر سر ورکـړئ گـــوزارونه
شيــــرين ژوند يې هلاهل کړئ، زه خپل زړه په يخوم
حوادثو يـــو اخيستي، لوټــه ړدم گام پـــر ايـــړدمه
ښه پوهېـــــږمه معصومـــه، هسي ځان په غـولـــوم

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

افتضاح[4]

څه مفتضح مراســـم، څه مبتــذل نطقـــونه
څه مصنوعـــي خوشحالۍ، څــه د ريا ډولونه
ټول يې پـــه زور راوستي، پر ټولو حکم سوئ
ټول زړه نازړه دي رهي، پر خولو يې دي قلفونه
که څوک چکچکي کوي، او يا شيندي ګلــونه
په خپلو کړو شرمېـــږي، پټوي تور مخـــونه
پر څه ګلونه شينـــدئ؟ پر څه ډولـــونه وهئ؟
د چا له پاره غـــورځئ؟ چاته رقصـــونه کوئ؟
لکه چي هېري مو کړې، ها برندي برندي ځوانۍ
ها په قبرو کي پرتـــې، ها ستړي ستړي هستۍ
لکه چي هېري مو کـــړې، ها د شهيدو جنـــډۍ
ها په لکو قربانـــۍ، نــه هېرېدونکـــي بدۍ
لکه چي هېري مو کـــړې، ها پـه هفتو بمبارۍ
ها په زرو ککـــرۍ، هغـه د مـړو غـونـډۍ
لکه چي هېري مو کړې، د سـره لښکر بې رحمۍ
د سپينو ورځو ډارې، په نيمـو شپو کـي غلۍ
لکه چي هېري مو کړې، ها پـه کلـــونو سختۍ
هغه د غاړو زنـــدۍ، هغـه د پښـــو اتکړۍ
لکه چي هېري مو کـــړې، هـا سر پر سر تلاښۍ
ژوبله و مرګ و ورانۍ، يا د دښمـــن زور زياتۍ

---

[4] د ۱۳۶۵ش کال د مېزان مياشت وه. د روسانو د ديپلوماتيک شيطانت په سلسله کي د روسي پوځ شپږ غونډه له کابله ووتل. د کابل واکدارانو د دغه ورځ د بدرګې ! په خاطر ډېر مبتذل مراسم ترتيب کړي وه. په افغانی نجونو يې د روسانو په غاړه کي ګلان واچول. دا مراسم د هر خساس افغان په زړه کي د خنجر واری و. دغه شعر په هماغه وخت کي وويل سو. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چي نه سوځيـــــږئ، پـه اسوېلو د کونډو
يا مو پر سترګو پردې، او يـا هيڅ شی نه وينـئ
دا څه د پېټ خبـري، دا څــــه د شــرم کارونه؟
ولي مو هېري کـــړلې، د پلـــرو نېغـي بګړۍ
يو لږ څـــــه شرم په کار، د پلار د پتـه څخـه
ډار دئ په کار د تاريــخ، لــه قضـاوتـه څخه

کابل – ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پولیګون دښت

د پـــولیګـــون پر دښتــو
پــر خـــړو خـــړو تپــو
پر دغـــه لـــوړو غونډو
ماتـــه څېـــرې ښکاریږي
زه انســـــانان وینمـــه
ډېري شناخته قـــــواري
ډېـــــر اشنایان وینمـــه
ډېري معصـــــــومي ښځي
ډېر ډېر دوستان وینمـــه
ژیـــړي لــوېدلـــي زامي
ډنګـــر ډنګـــر مخـــونه
ډېـــري بې خـــوبه جولي
په شکنجـــو کلوچ لاسونه
په بـرقـــو سوي ګوتـــي
په شـــوکـــو وچ هـــډونه
د بـــولدوزر په پنجـــــو
پـــه ژوندون ښخ ســـرونه

++++

پـــر دې نامـــــرده ډګـــر
پــــر دغه ارت میـــــدان
څومره سیني سوې غلبېل؟
څه ځیـــــګرونه غار سول؟
څومـــــره تنـکي خیالونه
لـه هـوسـونـــو جـار سول
څه ښایستـــــه مخـــــونه
څه ښکلـــي ښکلي ځوانـــی
څومـــــره د خیال برېتونـــه
څه دنګي دنګي هستـــــی
څه غیـــــرتي ککـــــری

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه جگـــي لـــوړي مــرۍ
د نامـــــردانــو پـــه لاس
د ظالمـــــــــانــو په لاس
د مــرگـــي غېړ ته ولاړي !

++++

اې زمـــا نازک زړگيـــه !
اې زما بــاريک احساسه !
څومــره بـــې مهره سولې؟
څومـــره زمخته ســولې؟
په چيغـــو چيغـــو ژاړه
ياد د يارانــو کـــــــوه
سرې کړه د ســترگو کاسې
ياد د دوستانـــــو کــوه !

د پوليگون دښت - کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دي دي په ياد

نه دي دي په ياد چي زما ملالـــــي د ميوند پر دښت
سپر کړله سينه د گـــوره گانـــو و گوليـــو ته
تـــوغ د آذادۍ يـــي لوړ اوچت رپانـــده وساتـــه
ټيک نه ســـو فرنگ زما د خورلڼـــو و بوليـــو ته

++++

نه دي دي په ياد چـــــي د احمد په ابدالـــۍ توره
لر و بر پښتـــــــون سو يـــو وجود په جنگيالۍ توره
يو ځای سو جيحـــــون و اباسين پـه توريالۍ توره
غوځـــي يي کړې مراندي د دښمن په هوډيالۍ توره

++++

نه دي دي په ياد چي زما ميرويس په پښتني عـــــزم
گرگ يي له گرگانو ســـــره تېر تـــر اصفهـــان کړلو
شرنگ يي د تېرې توري لا اوس هم زما په غوږ کي دئ
حک يـــي پـــر ډبره د آزاد ژوندون نښان کړلـــــو

++++

نه دي دي پـه ياد چـي آزادي مـــي له حميـده څـه
نوم د عدالت مــي دئ زده کـــړی له فريـــده څـه
ننگ و غيرت دواړه مـــي ترکيب د مــــور د پيو دئ
وينـــي د عظمت مـــــي فواري له هــــر وريده څـــه

++++

نه دي دي پـــه ياد چـــــي ستا سلف ما ځغلـولئ دئ
ما پـــه اکبـــــري مټ مکناتـــن را ځملولـــئ دئ
ما پـــر دغـــه مېنـــه د ايمل و دريـا خان پـــه ياد
ځلـــی د ويـارنـي مــي اوچت لـــوړ درولـــئ دئ

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دي دي په یاد چي ټانک یې ویلي په سوکانــو ســو[5]
بـــرم یې مسخره زموږ په تنکیـــو شازلمیانـو سـو
قوم یې شرمنده سو ، خوږي سترګي لوړ کتای نـه سي
تن یې نوکـــــي نوکـــــي په غاښونو په نوکانو ســو

++++

نه دي دي په یاد چي ټوکي نه وي د زمـــریانـو ښکـار
تا لکه چـــي بند باله د خســـو زمـــوږ کلک حصـار
تا لکه چي تـــور باله د غــــرو د عقابانـو کــــور
تا لکه چي خوشـــي مسخـــره باله زموږ درونـد وقـار

++++

تل بـــه دي پـــــه یاد وي د اولس د انتقـام لمبــــــي
دا د کنــــــدهار و د هـــــرات و د دانګـام لمبـــــي
رېږدي به ماشوم ستا په زانګـو کي زما لــه نــو مه څه
تل بـــه دي پــــه یاد وي زمـــا د رزم د انجـام لمبـــــي

ده خواجه - کندهار - ۱۳۲۵ش

---

[5] دغه ښکلی شاعرانه ترکیب د ګران عبدالباري جهاني ایجاد دئ. زما هرګوره خوښ سو او دلته مې د تضمین په توګه راوړئ دئ. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه پروا ده

زما د توريالي قام سر خرويي که پکښې نغښتې وي
ويني چې تويېږي څه پروا ده؟ تـــــــوی دي سي
جنګ د آزادۍ کـــي کـــه ښارونه کنـــډواله سوله
خاوره يې زما سترګو ته توتيا ده، کـــــوی دي سي
زوی مې ځوانيمرګ له خدايه غوښتی که بې ننګه و
جــګه کــه شمله پـــرې د ابا وه، لـــــوی دي سي
زمـــــوږ د آرزوګانــو وچ دښتونه چې خړوب نه کي
څه کړمه آمو؟ خوښه مــــــې دا ده، جـــوی دي سي
دوی د پت پـــه بيـــه د ښايستـــــو د غېږ لايق سوله
زما ځينـــې تـــوبـــه د نصوحا ده، دوی دي ســـي
غچ له زندګيـــه کـــړ معصـــوم د ميخانـــې ملنګ
روږد که په دې ځای سو، زما سلا ده خـــوی دې سي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهيدانو چوک
يا
رنځور کندهار[6]

څه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولـــــــۍ باندي اورېـــږي
څه خطا ده ځني سوې؟ چې پــــــــه وينو کي لمبېــــږي

++++

څه ګناه د دې ماشوم ده؟ شنـــــــي خاوري لاندي بانــدي
بابا غواړي بابا نستــــــــــــه بابا سو تر خاورو لانــدي
کله پورته ځي په ځغاسته، کله کښېتـــــــه کله وړانــدي
کـــــله ږغ وکي و مورته، کــــــله ژاړي کـــله خانــدي
د مورلېچې يې مات سوي، پرې يـــې دي دزړګي مــراندي
په حسرت د شوم راتلونکي، وهـــي چيغي وايـــي ساندي
څـــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانــدي اورېږي
څه خطـــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــي لمبېـــږي

++++

څـــــــه ګناه د زوړ بوډا ده؟ په تن سترې په زړه ستـــرې
زماني په ژوند محکوم کــــړ، که نه وخت وای بايد مـــرې
د زوی کونـــــــــده سوه ور پاته، ستر و تـــر يې اولادونه
د ګړوب سوي دوکان مخته، هېښ پېښ ناست چورتونو وړې
نه يې ديد دسترګو پاته، نه يې سبک ستـــه پــه لاسو کـــي
نه د بل د مزدورۍ دی، نه يې وس چې واخــــــلي پـــرې
څـــــــه ګناه ده د دې خلکو؟ چې ګولۍ بانــدي اوربېږي
څه خطـــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــي لمبېـــږي

++++

[6] دا شعر د کندهار د شهيدانو د چوک (هرات دروازه) د بمباريو په خاطر ويل سوی دی. وايي چې د دې بمبارۍ په نتيجه کي دوه سوه جنازې پر اوږو واخستل سوې. (هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه گناه ده د دې پېغلـي؟ د خوښۍ ورځ يې غمگـــــى ســـو
ژړ پلــــــــــــوى د واده يې، د غمـــــونو تور ټيکرى سو
د ښادۍ د شپو سرود يې، د بمــــــــو دربې درزى ســـــو
د اينډکۍ پر ځاى يې گوره، د زخمـــي زړگي خرکـــــى سو
نې پوره سوې ارزوگـــــــــاني، نه يــــې وکښل ارمانونه
د وصال په لومړۍ شپه يې، ميـــــره مړ ســـــو ترې پردى سو
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــــې لمبېـــږي

++++

څه گناه د دې اولس ده؟ ســـــرې سکروټــــــې دې پر اوري
خپله مېنه ورته اور سوه، چيـــرې ولاړ سي پر کـــــوم لوري
هديرې ســـولي په ډکـــــي، قبرکن نه په رسيـــــــــــــږي
آفرين و دې ټگا تــــــه، زړه يې نه چـــــــــــوي لا ښوري
نه يې دلته دي څه پاته، نه يې هلتـــــــــــــه ټېکاو کيـــــږي
لا لهانده سرگردانـــــه، گرځي هيستـــــــــــــه دوري دوري
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــــې لمبېـــږي

++++

که گناه آزاد ژونـــــدون وي، صدقه تر گناهگار ســـــــــــم
که د کور مينـــه وي جـــــرم، د مجرم تر نامه جار ســـــــــم
که تعدى د قـام دوستــــــي وي، دې تعدى ته دي تيار ســـــم
که د ژبې په تـور تـــــور وي، له تورنه دي نثار ســـــــــم
که کرلـــي مـو په دې چــــــــــــــــي، له پريو يـــې ده کرکه
له دې کــــــرکي دي قربان، زه په يو وار نه په څو وار ســـــم
څـــــــه گناه ده د دې خلکو؟ چې گولۍ بانـــــدې اورېږي
څه خطـــــــــا ده ځني سوې؟ چې په وينو کـــــې لمبېـــږي

کابل - ۱۳۶۵ ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ مي باور نه و

هيڅ مي باور نه و چي يو وخت به زما مړام احساس
دومره اورنی سي چي په تاو بې سره لمبه سمه
نه مي لوېده زړه ته چي يو وخت به زما د مغز پردې
ډکي له شعرو سي په الهام بې لو لپه سمه

++++

هيڅ مي باور نه و چي دا پوړندي به اور گرځي
گور به سي دښمن ته سوځند دښت د عرسات به سي
غوځي به تنې و ککرۍ د سرکښانو وي
زمورږ ماشوم به لوی سي، بت شکن د سومنات به سي

++++

هيڅ مي باور نه و چي دا کلکه پولادي پنجره
ماته به په چاودو گوتو زما د ليونيو سي
ياد به مي ژوندی د ميړنيو نيکه گانو کړي
نېغه به شمله زمورږ د کږو وږو بگړيو سي

++++

ما وې خدای خبر چي دا اوريځ به اميندواره سي
لوی به کړي په گېډه کي د ننگ و د غيرت تخم
و به اوروي د عظمتونو اولنی باران
شين به کړي زرغون به کړي د پت او د عزت تخم

++++

هيڅ مي باور نه و چي دا ثاثکي به رودونه سي
نه مي لوېده زړه ته چي به مات زاړه طلسمونه سي
زه د بد بينۍ په افسون دومره مشبوع سوئ يم
ما وې خدای خبر چي به راويښ دا اولسونه سي

++++

راسه نن يې وگوره بابکه ننداري کوه
ستا د ملالۍ نکلونه خوشي افسانې نه وې
ستا د ميړنيو اتلانو مستانه نارې
خوشي بابولالي نه وي، تشي ترانې نه وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

نن هم په مغزو کي هغه شــور هغه نشه خـــوندي
نن هم په رگـــــــو کي هغــه مسته پښتنه وينه
نن هم په لاسو کي هغه سپک هغــه مغزن قـــوت
نن هم پـــــه سينـــــو کي ليونـــۍ و رندانه مينه

++++

نه دي زموږ سرکښي ولـولـې د اېلېـــــــدو نه دي
نه دي زموږ رنگيني سرې غـونچــې د رژېدو نه دي
نه دي زموږ هوډجني قافلـــې د درېـــــــدو نه دي
نه دي زمـــــــوږ لرغوني تـرانــې د هېرېدو نه دي

خير خانه - کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړي خپه

ډېر مي د ښايست په تمه روڼي کړې شپې کړلې
ډېر مي د خيالو په زمزمو شلنډې بيدې کړلې
ډېر مي ستا د خوب په ليدو بلي شمعي مړې کړلې
ډېري مي پر زړه باندي اواري ستا کاڼې کړلې

++++

څومره اوږدې مياشتي لنډ کلونه زما په برخه دي
څومره ستړې ساه اوږده مزلونه زما په برخه دي
څومره بې درمانه سخت رنځونه په ما پوري سول
څومره کړاوونه زحمتونه زما په برخه دي

++++

نه يمه پولاد چي په سوټک به لا کلکېږمه
نه يمه الماس چي تر ښيښې به لا هم لوېږمه
ماته په نصيب کي نيمى برخه د آدم راغله
صرف (تر گل نازک) يم چي نولېږمه ژړېږمه

++++

مينه که په دومره زغم پالي خو مېړني په وي
ځان که سوځوي په حوادثو سپلني به وي
ژوند چي په دې بيه پېرودي چور لېوني به وي
بل که په خبرو غولوي، آخر کوچني به وي

++++

پرېږدي مي ږده احساسه چي يو لږ څه خو هوسا سمه
پرېږدي مي ږدئ مرگونو چي د ژوند په تماشا سمه
پرېږدي مي ږدئ ژړاوو چي يو ځل خو په خندا سمه
گوندي له غمونو له دردونو را جلا سمه

++++

(c) ketabton.com: The Digital Library

گونـــدي په دې ستـــړو اندامـــو هم د مزله سمـه
گوندي په دې ورکـو قافلـو کـــي لار پيدا کمـه[7]
گونـــدي په دې ړېـرو اسوېلـو کي د اميد غمـی
بېرته په لاس راســي و نــړی تــې هويـــدا کمـه

کابل - ۱۳۶۲ش

[7] کمه = کړمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوثري ځاځکي

ولي چوپ يې زما زړګيه؟ پسرلی دئ نو بهار دئ
د غوټۍ د زفاف شپه ده، بخملی پالنګ هوار دئ
د شبنم کوثري ځاځکو د يخنيو ګناه پرېوله
ترحم ته يې نرګس لاس پر نامه سو، په وقار دئ
د شبو د عطر وربم، هوسۍ شوخه ميداني کړه
د چمن پر بخمل رغړي، هم بستريې ګل نګار دئ
و شهيد غاټول ته ګوره، سور کفنه راښکاره سو
د بهار په عرسات کي، د جنت په انتظار دئ
د ګلاب په اننګو کي، اغېزې د ميني ښکاري
بورا ځکه ده بېتابه، و مچکوته يې تلوار دئ
شهامت د سروي ويني، په درست ژمي کي خم نه سوه
پر اوږو که يې هرڅو مره، پروت د واوري سنګين بار دئ
چي ناخوالي د ساړو او د يخنۍ يې وليدلې
د چمن غوني زيږه سول، تک شين واوښتئ په قار دئ
مبارک دی سه بلبله، د وصال ټاپې دي راغئ
د اغزيو پروا مه کړه، ګاوندی چي يې دلدار دئ
د خزان اهريمن راغئ، د ګل پښو ته په سجده سو
فرشتې د رحمت ناخي، آزادي چي يې شعار دئ
خوشحالي کوه معصومه، مسافر لالی به راسي
ما پر نېک شګون نيولئ، دا د نوي کال بهار دئ[8]

کابل - ۱۳۶۶ش

---

[8] دا شعر ما په کابل کي په داسي حال کي ووايه چي د وطن او منطقې ټولو جرياناتو حکم کاوه چي هيواد کي به آرامي او ثبات راځي. خو وروستيو حوادثو نه يوازي (مسافر لالی را نه ووست) بلکي زه يې هم مسافر کړم. اوس دغه کرښې په کوئټه کي کاږم او د مهاجرت شپې تېروم. (هوتک) ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

توبه يې تر بدترو

له قلم سره مي بيا سوله د زړه پټه خواله
بل مونس راسره نسته، تشومه ورته زړه
ما علاج کړ د دردونو د سکوت په درملونو
نتيجه يې سرچپه سوه، د زړه ټپ لا شوريږده
د تقدير اراده ګوره، څه عجب لوبه روانه
سره ګډ دوست و دښمن سوه، دښمن دوست و دوست دښنه
زرنګيو ته مو پام سته، څه کاني يې په موږ وکړه
د پښتون مينه ورانيږي، پخپل لاس د پښتانه
هم يې ويني تل توئيږي، هم يې کور ور کنډواله کړ
هم بدۍ سوي ورته پاته، هم يې لاه په وينو سره
هم مهجور پر هيوادو دئ، هم يې ګړوبي سوي کلاوي
وطنونه ټول په ډک سول، نابللي مېلمانه
هم يې هېره ترې ماضي سوه، هم تياره يې مستقبل سو
(پور پر غاړه مېړ مرداره) دی د مرګ په خوب بيده
ظواهر يې د خانۍ دي، خو محتاج د بل و لاس ته
نه له پلاره څه ورپاته، نه ورپاته له نيکه
روايت له نورو نه کړم، زه پخپله يې شاهد يم
چي زموږ د انګړ ناوې، په پساله کي زنګېده
نه يې غم چېرته ليدلئ، نه يې وير چيرته کتلئ
د خوښيو بارانونه، شپه و ورځ پر اورېده
نن د زوی په غم غمجنه، د کونډتون په درد دردمنه
د خوښۍ ګدا تعويض سوه، د ماتم په ځرخېده
لا لهانده سرګردانه، لار و ليکه ځني ورکه
حوادث باندي کوترم سول، مړه يې سوله ورته خپه
د تدبير واری يې تېر دئ، منتظر و تصادف ته
لا رويان د عقل ناست دي، له خندا څه ورته شنه
پر دا نورو مي غبطه سي، څه آرام ژوندون يې وکړ
پر تنديو يې زموږ کښلي دي (په وينو لمبېده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جرس کړنګـــــــې يــــــې اورو ، خـو منزل ته نه رسېږو
چي اوښبه مــــــو انايــــــي دئ، که مــــزلونه دي اوږده
خدايه ته مو سې پـــر زړمه، عاقبت مـــو دي پــه خير وي
نن خـــو خدايږو مـــزه نستـــــــه، ټول خوارږه سوله ترخه
دا ارمان مــــي راپـــوره کـــړې، چي دا کور بيا ودان ګورم
د دې خـــړو کوڅو مټ ســـي، د ښايستـــو سترګو رانجه

کابل - ۱۳۶۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمني روی

له روغ رمټ سـرِي ښخه رنځـور مه جوړوئ
په جبر لـه ميشته وو نه مهجـور مه جوړوئ
وروري عزيزولي مو په نـري سپڼسي پتليس ده
د ميني له نغـري د غم تنـور مـه جـوړوئ
نيازمنو در قربان سم عواقبو ته يې ځيـر سئ
په لوی لاس له ځوانکـي نه ناسـور مه جوړوئ
په بده ورځ پرديـو ته لا هم سـړي اړ کيږي
له خپل سکنـي ورور ښخه تربور مه جوړوئ
په هـر گام و قدم کي د وطـن مصالح گورئ
د نفس له خواهشاتو ، دود دستور مه جـوړوئ
معصوم وايي د زلمو په وينو دا سوبه روزي سوه
له دې مقدور بري نه نامقـدور مـه جوړوئ

کابل - ۱۳٦۷ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه سوده

که په شان د منصور ځوړند په درانه سوم
دا هم شکر چي له میني بېزار نه سوم
قرباني که مي خپل سر تر ښکلو نه کړ
په دروغجنه مینه بېي شرمسار نه سوم
که پر بده ورځ یم لیري له دوستانو
غنیمت ګڼمه دا چي اغیار نه سوم
که بلبلو ته سور ګل د ګلشن نه یم
دومره سوه چي علیحده ورته خار نه سوم
که تسبیح مي د تقوا په لاس کي نسته
دومره بس ده چي متهم په زنهار نه سوم
دري ګزی ډک په بې پتو ښایسته وو
حمد دئ خدای ته چي يې زه خریدار نه سوم
که مي توري ته لاس نه رسي معذور یم
ګوزارونه د قلم کړم په ډار نه سوم
اوښکي مي نښانه د خوږین زړګي ده
خیر که چوپه خوله یم ناست په چغار نه سوم
استشهاد په خپل نامه کوم یارانو
چي موسوم یم په معصوم ګنهګار نه سوم

کابل - ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېڅلی احساس

که د پســــــرلي په باران
سمسور سي باغ د چمــن
او يا د لمر په شغلـــــو
روښان سي ټوله وطـــن
يا د سهار پـــــه پـــرخه
خوښ ســي ګلاب يا سمن
د بلبـــلانـــــو په ږوږ
محشر سي جوړ پر ګلشن
مسيـــــحا دمــه وږمــه
ځيـــــري د مــړو کفن
زما شعـــــــري ولولې
زما د زړه اند ېښنــــــې
زما د احساس موجـــونه
زما د مغـــــز پـــردې
رالــــــــړزولای نه سي
ښخه چي ولې؟

او يا د پېغلـــــو ښکلا
د هغــــــوی ناز و ادا
د ښکلـــــو سترګو حيا
د مينـــوشانـــو غوغا
د ساقــــــي ډکي پيالې
رقص پايکـــــوبي و نڅا
يا د رندانو تـــولـــــی
شـــونډي د ميـــو مينا
زما شعـــــــري ولولې
زما د زړه اند ېښنــــــې
زما د احساس موجـــونه
زما د مغـــــز پـــردې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالمســــولاى نه ســــي
نېخه چي ولي؟

که د مظلـــومـــو چيغـــي
او يا معصـــــوم آهـــونه
د نــــازولـــــــو ژړا
اورم د ويـــــر ســرودونه
پر اهاړينـــــو دښتـــــو
د سرو غرمو مزلــــــونه
او يا د کــــــونډي ناوي
د واده ســـره لاســـــونه
يا د جگـــــــړي نوم اورم
يا د تـــوپـــــو درزونه
يا د گوليـــــــو شپېلکی
د طيــارو ږغـــونــــــه
آه چـــي وام سره لمبه سم
پر ســـر کـــم بل اورونـــه
اوه چـــي وام تندر سمـه
وران کـــم دا غټ برجونه
اخ چي وام شپې روڼي کړم
ليکـــــم د سوز شعرونه
زما شعـــري ولولـــــي
زمـا د زړه اند ېښنــــــي
زمـا د احساس موجـــونه
زما د مغـــــــز پـردي
رالــــــړزولای نــه سي
را ويښـــــولای نه ســـي
نېخه چي ولي؟

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل کښلي

په دې دومره نعمتو کې پښتـــــون شوم پاته دئ
د دنيا له لذتـــو څخه محـــــروم پاتـــــه دئ
تصنـــــع سوله په گــــډه، لباسي سوله کارونه
د ښکلا و د ښايست يــــوازي نــــوم پاتــــه دئ
د رحمت د باران څاڅکي، د غضب په اور الېش سول
صدف پټــــه خپله خوله کړله مکتــــوم پاته دئ
د وفا کمبله ټـــوله، د ښايسته وو بازار ســــوړ دئ
د هوس واری مـــــي تېر ســـو راته گروم پاته دئ
د قدرت ټول وسايل يې په کار واچـــول عاجز سول
اوس نــــو بل څـــــه نه دي پاته، يو اټوم پاته دئ
د بېلتون ترخه جامونه مـې د وصل په نيت نوش کړل
اوس نه وصــل نه ساقي ستــــه، خالي خوم پاته دئ
د پښتــــون پر کـــــرونده يې د نفاق نيالگی اېښئ
د گلاب پــــر ځای اغـــزی و يا زقــــوم پاتـــه دئ
يا اجل په مرگ محکـــــوم کړل يا غائب سول له نظره
د نيکه بابا پــــــر مېنه يو معصــــــــوم پاته دئ

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان

څه عجب شاني موجـود دی
څه مغلق يې ساختمـــان
په ښـکاره ځان اشــرف بولي
خـو ارزل دی تــر حيــوان
چه د سکر شــراب وڅښــي
خپل ځان وبولــــي يـزدان
حال د صحوي چي پر راســي
تر مېږي ســـــي ناتــوان
که و ژوند ته ليـــــونی سو
هی تـــــوبه يې له هيـجان
ټپ د ميني پر زړه وخــــوري
نه يـــــې آه وي نه فغـــان
خـــو بيا کلـــه له لړ درده
لــړزوي مځکـــه اسمان
کله ســــر تر نورو جار کـي
خپل ځان نه وي بانـدي ګران
خو بل وخت لـــه ډېره سوخته
ورانـــــوي ودان جهـــان
که د نور مينــــه پر زور سوه
ځان مکــــوټ کړي په يو آن
که يې زړه تور لکه سکـور سو
بيا دښمـن ســـي د عرفان
کله دومره ځان غټ حس کـي
نه ځائيــــــږي پر کيهـان
بل وخت دومري سي کوچنوټی
په يو کونج کـــي يې ګذران
تمـــــــدن ټوله ده دی
تــرقـــي د ده ارمــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

خــو پــه ژوبلــه بيــا اتل دی
په مرگـــــــو کـي پهلــوان
د زمان بيـــــړی چي گــرزي
دی يـــې دئ لــوی کښتی وان
د تاريـــخ ټــول فجايـــــع بيا
هـــــم د ده د لاس نښــــان
بڼ د ژوند چي سمســـور وينـئ
دی د ده پـــــــــه لاس ودان
خو ورانـــــی تــه د يې بڼ بيا
جـــــوړوي اتـــــوم بمان
چي ويا ړني مي پــه زړه ســـي
پـــــــر خگـر سمـــــه روان
خو چي بد يـې را په ياد ســي
وايـــــم کاش نــه وای انسان
معصــــــــوم نه دی پيــژندلئ
تل و ده تـــه دئ حيـــــران

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کاڼي کربښي

که په حال د کونډو رنډو و بې وزلو خبر نه سي
تږوله ورځ که راته ګډه وي، زما پر زړه يې اثر نه سي
قافله د اولسو به شو په شو سي سرګردانه
خدايږو نه رسي منزل ته، چي پر لار برابر نه سي
د شفق له لړمانه څه، د سهار روڼا راوزي
په کُره کي چي اور نه سي، تور پولاد به خنجر نه سي
د توپان لوړي باډ اسکي به ببرۍ کي دړي وړي
که ماڼو د طغياني ځپو و غبږي ته ور نه سي
د هغه لښکر د سوبي، تمه مه کوئ يارانو
چي يو ځلی د جګړي پر ډګر کنډ و کپر نه سي
د رحمت د باران څاڅکي به ونه وينئ په سترګو
اسويلي که د وږجنو له کوګله بهر نه سي
د نغري قدر و قيمت به هغه وخت ورمعلوميږي
چي پر لوړو و ژورو د پردو دربدر نه سي
له تاداوه يې نسکور کړه، په پټليس کله رغيږي
دا ماڼي به جوړه نه کړې، تر څو زړو و زبر نه سي
چي سرې سبلۍ د مني، د ګل پاڼي تږولي توی کړي
غوټۍ پټه خپله خوله کړه، چي سبا ته پر پر نه سي
بيرولی حوادثو چي و هر څه ته شکمن دئ
واهمه د معصوم ځکه، وايي له بدو بدتر نه سي

کابل - ۱۳۶۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوخ نرخ

په تکه توره شپه پسي راځي د لمـــــر ورانگې
ورانۍ د باران جز ، خو پرې ابادي کـــــرونـدې
الماس د حوادثو کـــه د زړه ښيښــــه درزي کړه
د صبر پتري غـــواړي، کنه ســـوه ريچې ريچې
توپير دی په تعبير کي چـــي پر حسن يې جنگونه
د چا شنې رانۍ خوښـــي، د چا سپيني پښتنــــې
دنيا يو مجمــــوعه ده د گلانـــــو او اغـزيــــو
گلان گېـــډۍ گېـډۍ وره له اغزو ساته پايځې
د ميني په قانون کي د قيــــود ماده منســـوخه
حيران ستا و جرئت ته چي دا پوخ نرخ ماتـــــوې
لايق د صفت نــــه دی مين زړه چــــي ژړا نه کا
ترې جوړ که اور لــړونی که رېغ نه يوست سريندې
پرده کي چي ځان نغـاړي له دوو حالو خالي نه وي
يا حسن د پـــرۍ لـــري يا رنگ يـــې بـې مزې
تاريخ د ژوند مو ټوله حماسې دي هنگامـــې دي
په زړه به ډېر ساده وي که شا کــــي سوله جگړې
ببرېږه له سکونه، خځبـــــدو کي څه عيب نستته
د شنې چيني اوبه ســــــي په ډنډونو کي ورستې
معصومه ځان سمبال که کړاوو ته که ژوند غواړې
بقاء ده پـــــه جدل کـــــي دا آئين د زمانــــــې

کابل - ۱۳۶۶ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه یې کوم

په محک چې ګلپ راووزي سـور وښی به څه کوم؟
چې کاروانه د کوچني کړي، لـوی سړی به څه کوم؟
پسرلی خو یو سمبول د غـــوړېدو او خندېدو دئ
چې خندا سوه راخـــــه هېره، پسرلی به څه کوم؟
صدقه تر هغه سر سم چې په عشق کي سودایي وي
که په مینه مجنـــــون نه وي، لیـونی به څه کوم؟
صحرا ډکه په کـودرو ، د خاشــې ارزښت یې نسته
چې مي کومی پـه لوند نه سي، سرونې به څه کوم؟
د لښکر سیاهي یې بولـــه، تېر نه دي مه په ویاړه
چې پر بده ورځ مل نه سـو ، خپل پردی به څه کوم؟
ظواهر مي خطا باســــي، د باطن ګته یـې وایه
که په یخ په ښه را نه غئ، سپین کـوسی به څه کوم؟
چې په غم مي خوشالېږي، په ماتم مي هــو سېږي
په څه درد به دراني خوري او غلجی به څه کـــوم؟
چې لورینه یې پر کونډو ، یتیمانـــو د قام نه وي
سرېنی بـــه څـــه کـــوم؟ بیتنی بـــه څـــه کـــوم؟

کابل - ۱۳۶۶ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاينات

چي پر نورو مو خنـدل هغه راوسوه
اولني ياران مو ټوله تـور لېمه سوه
حجابونه د معنا چي ســوله پورته
چي ګنهل مو مستقيم هغه کاږه سوه

کابل - ۱۳۲۵ش

د هستۍ شرط

چـــي يـــي ختـمــه پخــول د آدمــــزاد
ايښــــووئ چـــي د بشر د کـــور بنياد
د هستۍ بار تي په دي شـرط اوړه ورکړه
چـــي پـــه ژوند کـــي به دايم يمه آزاد

کابل - ۱۳۲۵ش

جګه غاړه

خـه ارزوګاني د ګور دبنــدي سوي
خومره ککــري، کام د مرګي ســوي
جار تر ها سترګو، قربان تر خولويي
چي نه سوي تيتيي، نه په زاري سوي

کابل - ۱۳۲۵ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

رجا

که مي نن زړګی له غمـه خخـه شين دئ
يا له سترګو مي روان د اوښکو سين دئ
هره سخته دوي خوښــې لري په وړاندي
دا مي دين، دا مي آئين دا مــي يقين دئ

کابل - ۱۳۲۵ش

آخر ولي؟

ولي مو راوينښ کړم د ځوانۍ له خواږه خوبه
ځله مـــو رابېل کړم له جنــون له ليونتوبه
اوس په لا علاجه رنځ اختـــه يم نه رغېږمه
هی تـــوبـــه ! د مغـــز له ايشناوه له آشوبه

کابل - ۱۳۲۵ش

آغم ځپلو !

آ ستړو ستړو ! آ جل وهلـــو !
آغـــم ځپلـــو ! آنازولـــو !
لمبېږئ تاسي په خپلو وينـو
ګټه يي بل وړي، آو بر ژړلو !

کابل - ۱۳۲۲ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقعي مسئول

دا چي ويني نن بهېږي دي مسئول لوی قدرتونه
اچولي يې فتنـــې دي جنگـــوي سکنـي وړونه
نه په غم کي د بشر دي، نې لورينه پر انسان سته
ازمويې خپلې وسلې و خرڅوي خپل توپکـــونه

کوئټه - ۱۳۶۸ش

پښتانه

ماضي مو د وياړو او مفاخـــرو مجموعــــه ده
تاريخ مـــو سر تر پايه کارنامه ده، حماسه ده
قدرت زما په قرعه کي آزادي تل را ايستلـــې
دنيا ته مـــي نامـــه نن جوړه کړې هنگامه ده
پامير د نړۍ بام دی زما بيـــرغ پاس پر رپېږي
ايشا يو ارت کـــور دئ زما وطن يې دروازه ده
سر خرويه ځکه گـــرزم چي غلام نه وم هيڅکله
د وينو په سېلاب مي مزرعـــه د تاريخ شنه ده
هيبت د سرو لښکـــــرو جهان تـــول و بيرولئ
تأثير زما د گـــوزار چي کوږ يې توغ و نغاره ده
اسمانه ښـــه يې واوره، په واز کومي درته وايم
افغان، پښتون پټان دئ يو مفهوم يـــوه نامه ده
ښايست، حسن، ښکلا تولـه د ميني تعابير دي
توپيـــــر دئ د الفاظو مسمی تولـه يـــــوه ده
کاروان د ارادو مو په مـــــزله نه ستومانېـــږي
نيستی ده د سالار چي مـــو نن ورکه قافله ده
غلط نه سئ زلميو، په حيلـــــو يې خطا نه سئ
روښانه لکه لمر ستاسی راتلونکـــې آينده ده

گلشن اقبال - کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مِهره ساحل

د سمندر لـــه تـــوپانـــو را تښتېدلــــي ځپـــه
له غټو سخـــرو سره و نښته قطـــره سوه
چي دا ښوی پرښي يـــې مـــــرجع د نجات وبلله
د اميدونـــــو دنياګۍ يــــې خــــوره وره سوه

++++

د حوادثــــو په سېلاب کي لاهـــو سوي شاعر
د سرګردان موج په آينه کي يې خپل ځان وليدئ
د تودو اوښکو سمندر يې ګرېوانه ته تـــوی سو
له ارمانونـــو ډک زړګی يې پکښې وران وليدئ

++++

د سر خوړلــــي ځپي ژوند د حال په ژبـــه وايي
هره کـــرکنډه، هـــره ګرګه دَرَسته مــــــه ګڼئ
دا په ظاهـــره کي درني خوبـــي احساسه تيږي
د خپل نجات، خپلي ژغورني وسيله مه ګڼـــئ

کراچي - ۱۹۸۹ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکه هديره

تندرونــه پاس له هسکه راشــوه ســي
که سا کښ وي که بــې سا ټول لو لپه ســي
د چا لاس د چا مغــزی و د چا گــوتــي
ســي پيدا ، وربانــدي جوړه مقبــره ســي
و ژونــدو تــه خپلــه مېنــه ســره تبې سي
نامعلــوم لور تــې روانــه قافله ســي
ځوک جل ووهــې له تندي چــولاوه ســي
پردا نــورو چــي قاصــد د اجل راســي
د ژوندون له پتي خلاص، مرگ يې پرده سي
مرگــی حق دئ خــو د ويــر خبــره دا ده:
ورک يې نوم، ورک يې مدفن و هديــره سي

گلشن اقبال - کراچي - ۱۳۶۸ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزان پسرلی

پسرلی څه دئ؟ د گولونو موسم
د سپړېدنو، غوړېدلو موسم
د بلبلانو د رېزونو محشر
د سرو گلانو د وږمونو موسم

++++

زما له پسرلي څخه ښایست سو کډه
پر نازل سوئ دئ د وینو سېلاب
که په نامه یو څو غوټۍ غوړېږي
تاندي لباندي سي په تیغ د قصاب

++++

پسرلی راسي خو گلونه نه وي
که وي بیا، هلته یې خوندونه نه وي
د حمل نوم وربا ندي مه ایږدئ نور
چي یو مخ مرگ وي، حیاتونه نه وي

++++

سور گل خو ښه د پسرلي وه پخوا
نن یې ښایست، نن یې مزه ده تللې
ستخ سوله زړونه له سره رنگه څخه
ازبس چي ډېري وینې ولیدلې

++++

د هندوکش له سپین واورین تندي نه
د ستومانۍ خولې موجونه وهي
اوښکي رواني د بابا پر ږیره
د مخ شېلې یې تیند کونه وهي

++++

پر ارغنداب د غم څلونه گرزي
لېږدوي، اړوي د غم کهولونه
د غم اندېښې یې پر بار کړي، درومي
پر سر باري یې وي غمجن سرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

++++

زما ارغســـان نـور مځکي نه ابوي
نېستوي غبېز کـــي د ســـړو قافلې
غورځوي شنډو ته د گرگو پـــر ځاى
د لاهو ســـوو انسانانـــو شغـــې

++++

مل به ليدل چـــي د هيلمند پـر غاړه
څو کنډوالې وې د لـرغـــونـــي زمان
په پسرلي به څـه محشـــر سو پر جوړ
ورتـه راتلل بـــه پـــه زرو سيلانيان

++++

نن هـــره مېنه کنډوالـه کنډوالـــه
تازه کـوي ياد د لـــرغـــونـــو وختـــو
خو سيلانيان يـــې دي له خپله کوره
ننداره چيان يـــې دي د خپلـــو ملکو

++++

ښه پســـرلی د ښې راتلونکـــي ننبه
د سمسورى زيرى په څنگ کـــي لري
د دي کوړډاگو پسرلی بوله خـــــزان
چي د وروری ادعا په جنگ کي لـري

کراچي - د حمل لومړی ورځ - ۱۳۲۹ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهاجرت

په قرعه چي مي ختلې پر دېسـي ده
له ژوندونه مزه تللې ده، خـواري ده
په پاخه کاڼي مو تول (مهاجرت) کړ
لو بې پايه و اوږده ســرگرداني ده

کراچي - ۱۳۲۹ش

يادونه: د (مهاجرت) ابجدي ارزښت ۲۴۹ دئ او د وروستۍ مصرع ابجدي ارزښت هم ۲۴۹ کيږي - په دې حساب (مهاجرت) د (لوبې پايه و اوږده سرگرداني ده) سره برابر دئ. (هوتک)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library